

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

18.mars 2010

Vår ref: 423.21/LH
Deres ref: 2009/03087
SF ASL

Høringssvar til Kompensasjon for merverdiavgiftskostnader til frivillige organisasjoner

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til kulturdepartementets brev datert 19.februar 2010 *Høringsnotat- Kompensasjon for merverdiavgiftskostnader til frivillige organisasjoner*, og ønsker i dette brevet å komme med våre kommentarer til høringsbrevet.

LNU representerer 88 frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner. Organisasjonene representerer et bredt mangfold og omfatter alt fra orkestre og speider til politiske og livssynbaserte organisasjoner. Barne- og ungdomsorganisasjonene genererer en betydelig andel av aktiviteten i frivillig sektor, og er av den grunn rettmessige og naturlige momskompensasjonsmottakere. Av den grunn er det viktig for organisasjonene at ordningen er reelt tilgjengelig for disse organisasjonene.

LNU ønsker her å kommentere på enkelte av kapitlene i høringsnotatet fra Kulturdepartementet:

Kapittel 1 Innledning

Barne- og ungdomsorganisasjonene generer en stor andel av aktiviteten i frivillig sektor, og er av den grunn naturlige og rettmessige mottakere av momskompensasjon. Barne- og ungdomsorganisasjonene har ofte små administrative og økonomiske ressurser, mange lokallag, lavere kontinuitet og unge som selv drifter og styrer organisasjonen, og deres egenart gjør at de er særlig sårbare for økt byråkrati. Man trenger derfor en momskompensasjonsordning som er reelt tilgjengelig også for denne typer frivillige organisasjoner. LNU er derfor glad for at Kulturdepartementet har gitt anledning til at organisasjonene kan få velge om de vil søke momskompensasjon gjennom forenklet eller dokumentert modell.

Kapittel 3 Målgrupper og kapittel 4 Vilkår for å delta i kompensasjonsordningen

LNU syns det er positivt at Kulturdepartementet har gjort en avgrensning for hvem som kan inngå i momskompensasjonsordningen. LNU er i likhet med departementet opptatt av at momsordningen ikke må svekkes gjennom at den gjøres for "åpen". LNU ser imidlertid at det er noen av vilkårene som er svært skjønsmessige, og av den grunn ber LNU departementet presisere tydeligere avgrensningen for deltakelse i kompensasjonsordningen. Formuleringer som "*Gratis arbeidsinnsats og gaver likestilles i forhold til å oppfylle kravet til frivillig innsats (...)* Gaver eller gratis arbeidsinnsats må mottas av et tilstrekkelig antall av organisasjonens medlemmer og/eller givere og gjøre en viktig del av grunnlaget for organisasjonens virksomhet." vil det være

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)
The Norwegian Children and Youth Council
El Consejo de la Juventud de Noruega

Øvre Slottsgate 2b, N-0157 Oslo
Telefon +47 23 31 06 00
Telefaks +47 23 31 06 01
lnu@lnu.no
www.lnu.no

Org. nr.: NO 971 435 739
Bankkonto 8398 05 05475
SWIFT: HANDNOKK
IBAN: NO24 8398 0505 475

ulike tolkninger av blant frivilligheten. Av den grunn trengs det en tydeligere presisering.

I kapittel 3, punkt a) står det *"Det legges vekt på at virksomheten er tilgjengelig for et bredt spekter av personer, og er rettet inn mot allmenne samfunnsinteresser på tvers av særinteresser."*

Denne formuleringen kan virke misvisende og ramme organisasjoner som jobber for f.eks. enkeltgruppers rettigheter det seg være diagnoseorganisasjoner, minoritetsorganisasjoner m.m.. LNU ber derfor departementet tydeliggjøre at f.eks. organisasjoner som jobber med brettspill- og rollespillaktiviteter eller som jobber for å ivareta interessene og rettighetene for personer med en bestemt sykdom selvfølgelig også er en del av momskompensasjonsordningen.

Kapittel 5 Generelt om søknadsmodellene

LNU noterer at departementet legger opp til en rammestyrte ordning. Videre står det å lese i kapittelet at *"Dersom bevilgningen ikke rekker til full kompensasjon, vil den prosentvise avkortingene være lik for alle som søker kompensasjon, uavhengig av søknadsmodell"* LNU ønsker i denne forbindelse å minne om regjeringens løfte i kulturløftet om at ordningen skal innføres jevnt og tilføres en milliard kroner i perioden frem til 2014.

Momsordningen slik skissert i høringsnotatet krever at alt regnskapsmaterieil og annen grunnlagsdokumentasjon skal oppbevares i 10 år for sentrallødd, regionalødd og enkeltstående organisasjoner i forenklet modell, og også for lokalødd i dokumentert modell. LNU vurderer dette kravet som urimelig for barne- og ungdomsorganisasjonene. Dette henger sammen med disse organisasjonenes egenart. Ettersom barne- og ungdomsorganisasjonene har en høyere gjennomstrømning av tillitsvalgte og dermed hyppigere brudd i kontinuiteten i organisasjonene, vil langtidsoppbevaring av regnskapstall o.l. for dokumentering i etterkant være vanskeligere enn for organisasjoner som i større grad styres av voksne i en mer etablert livssituasjon. Særlig i lokallagene til barne- og ungdomsorganisasjoner er det vanskelig å kreve 10 års oppbevaring, da disse lagene ofte drives av svært unge personer og ikke har strukturer på plass som sikrer kontinuitet over en så lang tidsperiode.

Det er viktig for LNU at begge modellene er så enkle som mulig for barne- og ungdomsorganisasjonene å håndtere, og med krav til denne typen langtidsoppbevaring er ikke hensynet til barne- og ungdomsorganisasjonene godt nok ivarettatt.

Kapittel 6 og 7 Søknadsmodellene

Som nevnt innledningsvis er LNU glad for at det gis mulighet for organisasjonene til å velge hvilken modell de ønsker å søke momskompensasjon gjennom. Det er viktig at en momsordning evner å favne helheten og bredden i frivillig sektor. Dette gjør man etter LNUs mening ved å ha to modeller organisasjonene kan velge å søke momskompensasjon gjennom. Det viktig for LNU å igjen understreke at alle deler av ordningen og alle plikter til organisasjonsleddene gjøres så enkle som mulig å håndtere for organisasjonene. Barne- og ungdomsorganisasjonenes ressurser bør i størst mulig grad gå til aktivitet fremfor byråkrati.

Om forenklet modell (kap 6)

LNU synes det er svært positivt at lokallagene innefor forenklet modell kan sende inn sine regnskap uten fradrag. Angående krav om kontroll fra sentralløddet ovenfor underliggende er LNU usikker på hva som vil kreves ovenfor lokallagene. Se senere punkt vedrørende

"Vedlegg 2-Oppgaver og plikter i forenklet modell"

Om dokumentert modell (kap 7)

Innenfor dokumentert modell er det fastsatt at lokallag skal levere transaksjonsliste som er attestert av registrert- eller statsautorisert revisor. Hver transaksjon i transaksjonslisten skal spesifiseres med kontonummer, kontonavn, bilagsnummer, inngående merverdiavgiftssats, bruttobeløp og merverdiavgiftsbeløp. Transaksjonslisten skal være organisert slik at transaksjonene med høy-, mellom- og lavsats vises hver for seg. LNU mener dette er et urimelig krav å stille overfor lokallagene som vil føre til et betydelig merarbeid for lokallagene, og ber derfor departementet finne andre, mindre ressurskrevende måter for lokalledet å levere dokumentasjon om momskostnader på. Mange lokallag har egne valgte revisorer som reviderer regnskapet, og å kreve registrert- eller statsautorisert revisor for attestering av søknadsdokumentasjon vil medføre en betydelig kostnad for lokallagene.

Kapittel 9 Frivillighetsregisteret

LNU ser at departementet har lagt ned et arbeid med å legge tilrette for at Frivillighetsregisteret blir et verktøy for kompensasjonsordningen. Det er viktig for barne- og ungdomsorganisasjonene at Frivillighetsregisteret brukes som inngangsport for å motta momskompensasjon, men dette forutsetter at registeret har den funksjonalitet som gjør registrering i registeret reelt tilgjengelig for organisasjonene. Frivillighetsregisteret må bidra til å forenkle, ikke til å byråkratisere, organisasjonshverdagen. LNU synes det er positivt at det for 2010 ikke legges til grunn at samtlige lokallag må være registrert i frivillighetsregisteret for at organisasjonen skal kunne motta kompensasjon for momskostnader. Samtidig ønsker LNU å understreke at dagens register ikke muliggjør at alle barne- og ungdomsorganisasjonenes lokallag vil klare å registrere seg innen 2011.

Det står å lese i kapittelet at *"Det legges opp til at Frivillighetsregisteret på sikt kan effektivisere arbeidsprosedyrer for frivillige organisasjoner."* LNU mener dette er et arbeid som må gjøres allerede nå, og at det ikke er tilstrekkelig å si at Frivillighetsregisteret på sikt skal forbedres. I tillegg må man se på hvordan Frivillighetsregisteret finansieres. At hvert enkelt lokallag må betale registreringsavgift og så en årlig avgift vil gjøre det vanskeligere å få registrert alle lokallag i barne- og ungdomsorganisasjonene. Disse må bære en uforholdsmessig stor andel av finansieringen av registeret, mens de står for en betydelig mindre del av omsetningen og økonomien i frivillig sektor.

Selv om store deler av reglementet for momskompensasjonsordningen er tilfredsstillende, blir den konkrete realiseringen av rapporteringssystemet i Frivillighetsregisteret avgjørende for hvor enkel ordningen faktisk blir. LNU forutsetter at lokallag i barne- og ungdomsorganisasjoner ikke skal behøve å gjøre noe mer enn å skrive inn et enkelt driftskostnadsbeløp i registeret for at de skal kunne motta momskompensasjon.

Kapittel 10 Minstegrense

Frivillig sektor består av et enormt mangfold av lag, foreninger og organisasjoner. IRIS-rapporten som ble utarbeidet på oppdrag fra KUD skriver: *"Blant lag og virksomheter på lokalnivået utgjør de med inntekter under 300.000 omlag halvparten (...) En betydelig del er helt små virksomheter med inntekter fra 0 til 50.000 kroner. De med null inntekter har likevel oppgitt utgifter for det siste året."* LNU mener derfor det ikke er formålstjenlig å sette en minstegrense for omsetning og merverdikostnader for å kunne delta i kompensasjonsordningen. Dette gjelder både dokumentert og forenklet modell. Som IRIS-rapporten slår fast er det en stor andel lag

og foreninger med små økonomier, og Frivillighet Norge har vært tydelig på at momskompensasjon har størst betydning for små organisasjoner. Dette bekreftes også i IRIS-rapporten. Slik LNU ser det er det ikke nødvendig å sette en minstegrense for å avgrense ressursbruken frivilligheten bruker sett i forhold til nivået til momskompensasjon. LNU mener dette vil regulere seg selv. Organisasjonene vil selv gjøre vurderingen om forventet momskompensasjon er tilstrekkelig i forhold til organisasjonsressurser som må brukes på å søke.

Kapittel 11 Bindingstid

LNU mener det er riktig at organisasjonene gis mulighet til å bytte mellom modellene det første året ordningen fungerer. Som KUD også kommenterer vil man ved dette unngå at enkelte organisasjoner velger "feil" i hvilken modell å søke etter som passer organisasjonen best. Høringsnotatet foreslår videre en bindingstid på fire år f.o.m. 2011. Dette begrunnet i at man ønsker å unngå "utilsiktede virkninger og tilpasninger."

LNU mener fire års bindingstid er for lenge, og at det er tilstrekkelig med en bindingstid på to år knyttet til valg av søknadsmodell i momsordningen. Barne- og ungdomsorganisasjonene har en høyere gjennomstrømning av tillitsvalgte, og er organisasjoner som er i kontinuerlig utvikling. Derfor vil bindingstiden kunne gjøre at organisasjonenes naturlige utvikling gjør at organisasjonen må bli innenfor en modell som ikke lenger passer organisasjonen.

Kapittel 12 Regnskapsår

Departementet skisserer to mulige alternativer for hvilket regnskapsår som skal danne grunnlaget for å søke momskompensasjon. LNU er glad for at det for 2010 legges til grunn regnskapstall fra 2009. Dette vil gjøre det enklere for barne- og ungdomsorganisasjonene å dokumentere og søke om momskompensasjon for 2010. LNU ønsker at man også fra 2011 vil legge ett år gamle regnskapstall til grunn for søknaden. Å bruke to år gamle regnskap som grunnlagstall vil gi et u hensiktsmessig langt intervall mellom det tidspunktet momskostnaden påløp og når kostnaden blir refundert.

Et moment som høringsnotatet ikke tar opp i seg er hvordan organisasjoner som har avvikende regnskapsår skal forholde seg til momsordningen. Enkelte av LNUs organisasjoner har en praksis hvor organisasjonens regnskap ikke følger kalenderåret, men knytter seg til f.eks. skoleåret eller fra årsmøtet til årsmøte. Dette kan være tilfelle dersom organisasjonens virksomhet er sterkt sesongbetont, og et annet avslutningstidspunkt enn årsslutt vil gi et mer informativt årsregnskap. LNU ber derfor departementet se på hvordan denne typen organisasjoner kan innlemmes i momsordningen.

Vedlegg 1-Informasjon til lokale ledd

Under beskrivelse av oppgavene lokale ledd har under dokumentert modell er det ikke sagt noe om oppbevaring av regnskapsmateriale og annen dokumentasjon knyttet til søknaden. LNU mener forslaget om 10 års lagring er for lenge, men ønsker at informasjon om plikter knyttet til oppbevaring også legges inn i denne informasjonen til lokallagene.

Vedlegg 2-Oppgaver og plikter i forenklet modell og Vedlegg 3-Oppgaver og plikter i dokumentert modell

LNU syns det er svært positivt til at det innenfor begge modellene legges opp til maler for både egenerklæring av frivillig innsats og sammenstilling av søknad for sentralleddet. Denne type tiltak vil gjøre det enklere for barne- og ungdomsorganisasjonene å søke momskompensasjon.

LNU er usikker på hva som legges i formuleringen "*Kontrollere at underleddene fyller vilkårene for å delta i ordningen*". Vil dette kunne medføre at lokallag innenfor forenklet modell må sende inn mer omfattende dokumentasjon til sentralledet enn det ordningen beskriver ellers, for at sentralledet skal ivareta rollen som kontrollør? LNU stiller spørsmål med om kontrollen slik det legges opp til kan føre til en snikbyråkratisering for lokallagene i ordningen.

Generelle kommentarer

LNU registrerer at Finansdepartementet ønsker å opprettholde "*§70-vedtak*"-ordningen innenfor merverdiavgiftslovgivningen. Dette syns LNU er positivt. Dataparty er en av aktivitetene som per i dag omfattes av denne paragrafen. LNU ønsker at dette skal utvides til å gjelde barne- og ungdomsorganisasjonens aktiviteter som helhet, ikke kun begrenset til én type barne- og ungdomsaktivitet.

I høringsnotatet gjentas det flere steder at ulike elementer i momskompensasjonsordningen skal vurderes med tanke på endringer. LNU ber om at KUD opplyser konkret når de ulike elementene skal vurderes med tanke på eventuelle endringer, og at frivilligheten tas med i alle drøftinger, vurderinger og forslag om eventuelle endringer. Dette for å sikre at kompensasjonsordningen blir best mulig for frivillig sektor, herunder også barne- og ungdomsorganisasjonene.

Med vennlig hilsen

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)

Bjarne Dæhli
Leder

Tale Hungnes
Generalsekretær

